

Et varmt nærmiljø forbedrer overlevelsen for nyfødte grise

En netop afsluttet afprøvning viser, at når pattegrise fødes på en varmemåtte, øges deres overlevelse indtil kuldudjævning. Dette stemmer godt overens med en ældre afprøvning, der viste, at grise med en kropstemperatur over 36 grader to timer efter fødslen havde en langt højere chance for at overleve de første syv levedøgn, modsat grise med en lavere temperatur.

Af Lisbeth Ulrich Hansen, chefforsker, Seges Innovation

Når pattegrisen fødes, har den en kropstemperatur på 39-39,5 °C ligesom soen. Temperaturen i staldrummet er ofte kun 20-22 °C. Grisen er våd af fostervand, når den fødes, og den relativt lave staldtemperatur og fordampningen af fostervæske bevirker, at grisens kropstemperatur falder 2-4 °C få minutter efter fødslen.

Efter fødsel bruger grisen sin energi på at bevæge sig til yveret og opnå en optimal kropstemperatur. Udfordringen er, at grise fødes med begrænsede energidepoter. Energien er deponeret i form af glykogen i muskler og lever, mens fedtdepoterne er nærmest ikke eksisterende.

Derfor er det vigtigt at undgå afkøling af den nyfødte gris, da en meget kold gris kan have svært ved at komme til yveret og drikke mælk.

Varmemåtter omkring soen

En afprøvning med varmemåtter bag ved soen i forbindelse med faring er netop afsluttet i én besætning. I forsøgsgruppen var der tre varmemåtter omkring soen, mens der ikke var varmemåtter i kontrolgruppen (foto). I alt indgik 556 kuld i hver gruppe for at kunne undersøge, om der var en effekt af varme på pattegriseoverlevelsen frem til kuldudjævning.

Resultaterne viser en signifikant højere overlevelse,

Tre varmemåtter blev placeret rundt om soen, fra faringen begyndte og indtil kuldudjævning.

når der var varmemåtter omkring soen ved faring, men der var en del praktiske udfordringer. Der skal være etableret ekstra el-fremføring og stik, måtterne skal vaskes efter brug og er lidt uhåndterbare.

Derfor kan et alternativ være et tykt lag halm omkring soen ved faring (foto). Soen skal i forvejen have redebygningsmateriale, og en del af halmen vil blive ædt. Det, som ikke forsvinder gennem spalteåbningerne, skal

fjernes, men omvendt er gevinsten stor i relation til bedre overlevelse af grisene.

Varme i hulen

De første dage efter fødsel ligger grisene ved soen det meste af tiden, og det kunne også observeres i afprøvningen med varmemåtter. Grisene søger først hulen efter et par dage, så jo stærkere grisene er lige efter fødslen, jo bedre er chancerne for, at de flytter sig, når soen lægger sig.

Mange forsøger at få grisene til at benytte hulen ved at træne grisene (lukke inde i hule kortvarigt), men en tidligere afprøvning viste, at flere grise ville benytte hulen, når den var attraktiv (varmepanel i hulelåget, halm, noget af ligge op ad, rester af en jutesæk, som soen havde brugt som redebygningsmateriale). En kombination af varme omkring soen ved faring og en attraktiv varm hule er to effektive indsatser, der kan benyttes for at redde flere grise.

Et tykt lag halm omkring soen ved faringen vil også hæve temperaturen omkring nyfødte grise.

